

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Waterratjes

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 april 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 29 januari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Waterratjes. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat op de aandachtsgebieden voorbereidend taal, rekenen en de sociale ontwikkeling. Zij helpen de peuters tijdens de activiteiten en werkjes als de peuter iets moeilijk vindt. Ook zorgen ze er voor dat de peuters in tutorgroepjes extra aandacht en hulp krijgen bij de dingen die ze nog moeilijk vinden.

De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om. Ook dragen zij de informatie die ze over de doelgroepeuters hebben over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. Hierbij zijn meestal ook de zorgcoördinator en de ouders aanwezig.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Peuterwerk

Kinderdagverblijf De Waterratjes
LRK-nummer: 197105725

Totaal aantal doelgroepeuters: 6

Tot slot volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers hun aanbod kunnen verbeteren. Zij plannen te weinig de peuterdoelen voor gedrag, taal, rekenen en bewegen die passen bij het ontwikkelingsniveau en de leeftijd van de peuter. De pedagogisch medewerkers passen de speelhoeken bij ieder thema aan. Dat doen ze goed. Het aandachtspunt hierbij is dat er in de speelruimte weinig aandacht is voor letters en cijfers om mee te spelen en het zou ook goed zijn als er echte materialen aanwezig zouden zijn om te ontdekken en mee te experimenteren.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de meeste peuters zich voldoende ontwikkelen op De Waterratjes voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Wel weet de leiding dit van individuele peuters.

De leiding van het kinderdagverblijf werkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie, maar maakt geen plan voor De Waterratjes, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden en hoe en wanneer de voorschool dit wil bereiken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf De Waterratjes.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de zorgcoördinator en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de zorgcoördinator.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf De Waterratjes.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Waterratjes als voldoende. Vijf van de acht standaarden zijn voldoende.

Context

Peuteropvang De Waterratjes is evenals Openbare basisschool de Waterlelie gevestigd aan de Albert Verweystraat 1 in Winschoten. Tijdens ons onderzoek zijn 14 peuters aanwezig, waarvan 6 een vve-indicatie hebben. Peuters uit allerlei lagen van de bevolking bezoeken de Waterratjes. De peuters stromen als ze vier jaar worden meestal uit naar obs De Waterlelie of de in de buurt gelegen cbs Maranatha.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 5 maart 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek (na overleg en overreding) dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

- niet van toepassing

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf De Waterratjes.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers van De Waterratjes beschikken over een vve-methode en een thema-uitwerking, waarin verschillende fasen zijn uitgewerkt en waarin ook de doelen zijn vermeld.

Dit is een overzicht voor een periode van ongeveer 6 weken. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op onderdelen van het gebied van taal, rekenen en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook richten de pedagogisch medewerkers de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. We vinden dat de pedagogisch medewerkers te weinig doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod op alle vier de deelgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Een uitwerking in een dag- of weekplanning ontbreekt, waardoor de dagelijkse doelen niet helder zijn. Ook is niet duidelijk hoe vaak de pedagogisch medewerkers met de tutorgroepen werken en hoe dit gaat. Daarnaast kunnen ook de doelen ter verdieping en verrijking uitgewerkt worden voor de pientere peuters. Op dit moment is niet duidelijk in hoeverre het aanbod de peuters voorbereidt op de start in groep 1 van de basisschool.

Kinderdagverblijf De Waterratjes heeft verschillende speelhoeken ingericht, waaronder een bouwhoek en themahoek (huis) en een voorleestafel. In de ruimte zijn verschillende soorten spelmaterialen voor peuters aanwezig. Wat zou bijdragen aan de doelstellingen van vve is, dat in de inrichting meer aandacht besteed wordt aan het ontdekkend ontwikkelen van peuters door 'echte' materialen aan de hoeken toe te voegen. Ook kan de peuteropvang meer tegemoetkomen aan de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid

van de peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op voorbereidend taal met behulp van peutertoetsen die zij twee keer per jaar afnemen en met behulp van een eigen gestandaardiseerd observatie-instrument. Ook kijken ze naar het gedrag en het welbevinden van de peuters en signaleren opvallend gedrag en grote achterstanden in de ontwikkeling van de peuters.

Elke peuter heeft een eigen mentor die het kind volgt van de intake tot aan de overdracht naar de basisschool. Tevens is de mentor de contactpersoon voor de ouders en in sommige gevallen ook voor externe professionals. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met de zorgcoördinator en met de ouders.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is dat de voorschool de hulp in de tutorgroepjes en de uitvoering van de ontwikkelingsstimulerende plannen opneemt in een week- of dagplanning, zodat het een sturend instrument wordt voor de pedagogisch medewerkers.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat. Zij organiseren het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Pedagogisch medewerkers brengen structuur aan in de dag om het voorspelbaar te maken voor de peuters. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen er ook voor dat de peuters zoveel mogelijk de activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn. Bovendien stimuleren zij de peuters tot interactie, zowel tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als tussen peuters onderling.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Aandacht is nodig voor sommige educatieve vaardigheden van de pedagogisch medewerkers, zoals het aanleren van strategieën aan peuters en het geven van feedback op resultaat en proces. Daarnaast is het aan te raden dat zij zich verdiepen in educatieve vaardigheden die nodig zijn om peuters die thuis een

andere taal horen en spreken de Nederlandse taal aan te leren en hun woordenschat uit te breiden.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende. De pedagogisch medewerkers verzorgen een overdracht van kindgegevens richting de basisschool. Voor alle doelgroepeuters is dit een warme overdracht. In het gesprek waarbij ook de zorgcoördinator en de ouders aanwezig zijn, bespreken zij het ingevulde peutervolgsysteem en achtergrondinformatie over de leerling. Na de afname van de peutertoetsen en na de evaluaties van de ontwikkelingsgerichte plannen informeren de pedagogisch medewerkers de ouders over de ontwikkeling van hun kind. Ouders krijgen bij elk thema een brief mee naar huis met daarop woordjes, liedjes en informatie over het thema. De themabrief is ook beschikbaar in meerdere talen. Daarnaast neemt de leiding initiatieven om anderstalige ouders in de school te halen om hen kennis te laten maken met vve.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is de doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het pedagogisch educatief handelen en het ouderbeleid. De intentie om een goede doorgaande lijn te organiseren naar de basisscholen in de buurt is er wel en ook om bijvoorbeeld thema's af te stemmen. Dit krijgt echter geen prioriteit. De leiding van de Waterratjes geeft aan dat het lastig is om hierover afspraken te maken met de schoolbesturen. Wel worden soms vieringen georganiseerd samen met obs de Waterlelie, zoals het project 'Kunst' en 'St Maarten'.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter. Hoewel het team zich inspant om de peuters zoveel mogelijk te leren, stellen de leiding en de pedagogisch medewerkers nog geen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool weet daarom ook niet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. Dit is een verbeterpunt. Door de huidige manier van volgen (observeren en toetsen) en overdracht van de peuter, heeft het team wel goed in kaart of de individuele peuter al

dan niet met achterstand naar de basisschool gaat. De verwachting van de houder is dat er zicht komt op de resultaten van vve, wanneer de locatie overstapt naar het werken volgens de leerlijnen van het SLO en het digitale volgsysteem geïmplementeerd is.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter. De houder van kinderdagopvang De Waterratjes heeft in het (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie beoogt en wat de ambities zijn. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op. De kwaliteitsavonden die de leiding vier keer per jaar organiseert om met pedagogisch medewerkers in kleine groepen te praten over de inhoud en de kwaliteit van het werk, worden hoog gewaardeerd. Ook positief is dat de vve-coaches de pedagogisch medewerkers ondersteunen in het pedagogisch didactisch handelen en ook de inzet van video interactie begeleiding (VIB) in geval van zorgvragen. Het pedagogisch en educatief handelen van de medewerkers wordt tijdens de kwaliteitsgesprekken besproken. Ouders worden bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties maatregelen ter verbetering.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is dat de leiding geen (verbeter)doelen heeft geformuleerd specifiek voor De Waterratjes. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert nog niet via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan per locatie en kijkt of peuters behalve individueel ook op groeps-, en locatieniveau voldoende worden voorbereid op de basisschool. Ook brengt de leiding nog niet regelmatig het pedagogisch en educatief handelen in beeld van de pedagogisch medewerkers voor de individuele locaties waarvoor zij verantwoordelijk is en neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als ruim voldoende. De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan het verbeteren van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende

scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Er is sprake van bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Een aanvraag voor scholing verloopt altijd via de teamleider, die daardoor zicht heeft op deelname van de pedagogisch medewerkers. Ook is dit onderwerp van gesprek in het kwaliteitsgesprek tussen de pedagogisch medewerkers en de locatieleiding.

In hoeverre de pedagogisch medewerkers worden aangesproken op de gemaakte afspraken is in dit onderzoek niet duidelijk naar voren gekomen. De locatiemanager geeft aan hierop te sturen, maar dit kan volgens ons systematischer.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende. De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid, onder andere door ouderenquêtes, maar ook door het interne auditteam van de stichting Peuterwerk. Hierbij is de wijze waarop de voorschool de dialoog aangaat over het gevoerde beleid met de anderstalige ouders een aandachtspunt.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Reactie van de houder

Het is fijn om te lezen dat de inspecteur ziet en ervaart dat de medewerkers zich met hart en ziel in zetten voor de peuters. Binnen onze locaties draait alles om de zorg voor het kind. Het werkplezier en de goede sfeer en samenwerking worden in het rapport ook goed weergegeven.

OP1 en 2: We proberen op de locatie zoveel mogelijk aan te sluiten bij de peuters en hun ontwikkelingsfase. De peuters met zorg krijgen daarbij de meeste aandacht, terwijl ook de 'zich normaal ontwikkelende kinderen' uitgedaagd dienen te worden. Het komend half jaar wordt Konnect, kindvolgsysteem, geïmplementeerd. Het stellen van doelen voor gedrag, taal, rekenen en bewegen is onderdeel van het systeem. Dit zal dan dus voor alle peuters evenredig uitgevoerd gaan worden. En verwerkt in het groepsplan.

Cijfers en letters blijven een aandachtspunt.

Regelmatig wordt er, in het kader van een thema, met echte materialen gespeeld; zal onder de aandacht gebracht worden tijdens teamoverleggen.

Aangezien de beleidslijn voor alle locaties van Stichting Peuterwerk in Oldambt gelijk is, worden per jaar jaardoelen voor de gehele regio opgesteld (afgeleid van de organisatie-jaardoelen). Naar aanleiding daarvan kunnen locatie-doelen worden opgesteld. Voor de eerstvolgende kwaliteitsavond staat dit op de agenda.

OP3: De jaardoelen zijn altijd gesprekspunten tijdens de kwaliteitsgesprekken van de teamleider met de medewerkers; er wordt samen gekeken wat er is gelukt en wat een aandachtspunt blijft.

Een van de doelen van het afgelopen jaar was het aanleren van strategieën. Deze doelen zullen de komende ronde geëvalueerd worden en eventueel verlengd (april t/m juni 2019).

In samenwerking met de ROC is een project uitgezet: Vve voor inburgeraars. Een van de doelen van het project is ouders meer Nederlands te laten praten met hun peuters, waardoor de (Nederlandse) taal beter beklijft bij de peuters (en ouders).

OP6; De samenwerking met de basisscholen is en blijft een aandachtspunt.

OR1: Door de huidige manier van volgen (observeren en toetsen) en overdracht van de peuter, heeft het team goed in kaart of de peuter al dan niet met achterstand naar de basisschool gaat.

Op de overdrachtskaart naar school wordt aangegeven door de pm-ers waar een peuter in de ontwikkeling staat (gebaseerd op de SLO doelen). De resultaten worden met ouders besproken. De overdracht, ondertekend door ouders, gaat naar school. Peuters met zorg worden warm overgedragen door pm-er, ib-er en ouders aan school, in een gesprek. Dit zal het komend jaar beter in kaart gebracht kunnen worden door het in gebruik nemen van het nieuwe digitale volgsysteem

KA1:

Het pedagogisch en educatief handelen van de medewerkers wordt tijdens de kwaliteitsgesprekken besproken. Eventueel wordt vib ingezet bij zorgen/vragen. Inschrijving/aanvraag scholing verloopt altijd via de teamleider, die daardoor zicht heeft op deelname van de pm-ers. Ook dit kan onderwerp van gesprek zijn in het kwaliteitsgesprek.

Dit proces zal echter wel een aandachtspunt worden om te kijken waar verbetering kan plaats vinden.

Een van onze jaardoelen voor dit jaar is het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, zowel regulier als vve. Ieder werkt met veel plezier en inzet om tot goede resultaten te komen.

Door onze manier van werken, kijken we, voortdurend, kritisch naar wat we doen en hoe dat werkt.

Het inspectiebezoek/onderzoek hebben we, allen, beschouwd als meekijken naar wat we bieden en de manier waarop we dat doen en hoe dat (nog meer) verbeterd kan worden. Alle, in het rapport, genoemde punten die beter kunnen, zullen we, samen, onder de loep nemen en proberen om te buigen naar goed. Gelijke (ontwikkelings)kansen voor kinderen is tenslotte wat we willen en dat begint bij kritisch durven kijken en kwaliteit.